

AFTALE OM UDSATTE BORGERE

SÅDAN FÅR VI UDSATTE
BORGERE JOB

FØLGENDE PARTIER ER MED I AFTALEN

DET KONSERVATIVE FOLKEPARTI (C)
ENHEDSLISTEN (Ø)
LIBERAL ALLIANCE (LA)
RADIKALE VENSTRE (R)
SOCIALDEMOKRATIET (S)
SOCIALISTISK FOLKEPARTI (SF)
VENSTRE (V)

2015

AFTALE OM UDSATTE BORGERE

ALT FOR MANGE KØBENHAVNERE STÅR I DAG UDEN FOR ARBEJDSMARKEDET. AKTUELT ER MERE END 16.000 KØBENHAVNERE OVER 30 ÅR PÅ OFFENTLIG FORSØRGELSE, MEN ER IKKE JOBSØGENDE PÅ GRUND AF PROBLEMER MED HELBRED, PSYKISK SYGDOM, SOCIALE FORHOLD ELLIGN. OG FLERE HAR VÆRET I SYSTEMET I MANGE ÅR.

Det er et stort tab for den enkelte og dennes familie, fordi arbejdspladserne udgør rammen om et af de væsentligste sociale fællesskaber i samfundet. Lange perioder uden job trækker ofte andre problemer med sig, fx psykiske problemer. Desuden er en stor arbejdsstyrke nemlig afgørende for byens vækst og velstand, hvorfor den nuværende situation kalder på handling for København.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har en ambition om, at København i 2020 skal være bedst blandt sammenlignelige kommuner til at få udsatte i job og uddannelse. Budgetaftalen for 2016 har sat kursen mod en ny og virksomhedsrettet beskæftigelsesindsats. Målet er, at alle, der kan, skal i et forløb i en virksomhed for i den sidste ende at komme i job. Omvendt er målet, at dem, der ikke kan, skal afklares til ressourceforløb, fleksjob, revalidering eller førtidspension hurtigt og smidigt.

Det fordrer en beskæftigelsesindsats, hvor alle borgere har et konkret, forståeligt og realistisk beskæftigelsesmål og får de rette understøttende indsatser afhængig af borgerens udfordringer. Og det fordrer et stærkt tværfagligt samarbejde på tværs af forvaltninger i Københavns Kommune.

Denne politiske aftale udstikker retningen for, hvordan København når i mål. Der vil være tale om et langt sejt træk – både fordi medarbejderne skal arbejde anderledes, men også fordi succesen forudsætter en tæt, tillidsfuld og langvarig relation til virksomhederne.

 Fremtidens beskæftigelsesindsats – 5 principper sikrer resultater

Aftaleparterne baserer den fremtidige indsats for udsatte borgere på en grundforudsætning om, at stort set alle borgere kan profitere af en virksomhedsrettet indsats, når den er individuel, målrettet og tager hensyn til den enkelte borgers behov. Mens nogle er klar til at komme i virksomhedspraktik, vil det for andre først være nødvendigt med virksomhedsforberedende forløb og snusepraktikker/besøg på virksomheder.

Aftaleparterne er enige om, at beskæftigelsesindsatsen for udsatte borgere skal bygge på følgende fem tværgående principper og politiske prioriteringer:

 Princip 1: Udsatte skal hjælpes ind på arbejdsmarkedet gennem en virksomhedsrettet indsats

Carsten Koch-udvalget peger i deres rapport på, at den virksomhedsrettede indsats, ofte i kombination med andre indsatser, har de bedste beskæftigelseseffekter. Det gælder også for borgere, som er i udkanten af arbejdsmarkedet. Virksomhederne er derfor den vigtigste samarbejdspartner på borgernes vej til job.

Virksomhedsrettede indsatser vil for mange udsatte borgere handle om at lære at være på en arbejdsplads.

Det kan være alt fra at møde til tiden hver morgen, håndtere pressede situationer m.v. For mange skal den virksomhedsrettede indsats give en første oplevelse af at være en del af et arbejdsfællesskab og motivere borgerne til at komme i ordinært job.

Fremover skal beskæftigelsesindsatsen tage udgangspunkt i følgende:

- **Styrket jobindsats:** De udsatte borgere, der er tættest på arbejdsmarkedet, skal have en indsats, der hovedsageligt foregår på virksomhederne. Udover den nødvendige støtte og opfølgning i forbindelse med dette, skal der være fokus på at skabe sammenhæng i indsatsen, så borgeren hele tiden tager skridt mod arbejdsmarkedet.
- **Tidlig indsats:** Sammenlignet med andre kommuner er der færre aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i København, der forlader ydelsen inden for de første 12 måneder. Der skal så vidt muligt sættes ind tidlige for at forhindre, at forløbene bliver langvarige.
- **Virksomhedsplaceringer med jobfokus:** Det er afgørende, at virksomhedsplaceringer ikke bliver en "aktiveringsmølle". Virksomhedsplaceringen skal altid være et middel til at nå målet om ordinært arbejde. Aktivitetsparate borgere skal derfor have en konkret plan for progression, der peger frem mod jobmålet. Progressionen skal måles løbende.
- Der skal være fokus på at etablere virksomhedspraktikker inden for brancher, hvor der er relevante jobåbninger for udsatte borgere. For borgere på ledighedsydelse skal der være et særskilt fokus på at finde virksomhedspraktikker, hvor der er gode muligheder for et efterfølgende fleksjob på virksomheden.
- De virksomhedsrettede forløb må ikke fortrænge ordinær arbejdskraft og skal ske i henhold til de politisk besluttede retningslinjer i Københavns Kommune.
- **Virksomhedspraktikker og job, også på få timer om ugen:** Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal bistå virksomhederne med at identificere relevante opgaver i de rigtige rammer for målgruppen. Denne opgave kan nemlig være vanskelig for virksomheder, som ikke har konkrete erfaringer med at tage imod udsatte borgere.
- **Virksomhedsforberedende forløb:** Borgere, der ikke umiddelbart kan starte i en virksomhed, skal have et virksomhedsforberedende forløb som led i deres aktiveringsindsats – helst i tilknytning til eller i samarbejde med en virksomhed. Som led i forløbet skal borgerne så vidt muligt ud i snusepraktikker på virksomhederne. Der skal være fokus på borgerens progression i forhold til hverdagsmestring og overkommelse af barrierer.

- **Systematisk støtte:** Udsatte borgere, der har været uden kontakt til arbejdsmarkedet i mange år, skal have støtte til at gennemføre et forløb med succes på en virksomhed. Jobcentret skal være med på sidelinjen, og det skal være let at kontakte jobcentret. Tilsvarende skal virksomheden aktivt understøtte, at borgeren bliver fastholdt i praktikken gennem en fast kontaktperson/fastholdelsesmentor i dagligdagen. Jobcenteret skal hjælpe virksomheden med at være klædt på til denne opgave.
- **Efterværn:** For borgere i job, skal der efter behov etableres efterværn. Overgangen fra virksomhedsplacering til job kan være brat. Borgerne skal sikres en god overgang, der sikrer, at de bliver fastholdt i jobbet.
- **Partnerskabsaftaler med virksomheder:** Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal indgå stærke og varige partnerskabsaftaler med offentlige og private virksomheder om virksomhedspladser af en vis volumen, så flere udsatte borgere kan komme i virksomhedspraktik, løntilskud, fleksjob eller deltidsjob. Målet er, at der indgås 10 aftaler i 2016, så vidt muligt indenfor et bredt udsnit af brancher. Der skal udarbejdes en skabelon og kvalitetsstandarder for partnerskabsaftaler.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen udpeger konkrete indikatorer for målopfyldelse for partnerskabsaftalerne. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget får en årlig status for arbejdet med at skabe partnerskaber.

- **Socialøkonomiske virksomheder som samarbejdspartner:** Et af resultatmålene i Københavns Kommunes erhvervs- og vækstopolitik for perioden 2015-2020 er, at der skal skabes 10 socialøkonomiske virksomheder årligt.

Socialøkonomiske virksomheder skal fortsat indgå i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens indsats og bruges som samarbejdspartnere i forhold til at udvikle borgerens arbejdsevne, der hvor det bidrager til borgerens progression.

- **Fokus på job til udsatte borgere med anden etnisk baggrund end dansk:** Som led i Beskæftigelses- og

Integrationsudvalgets Integrationsaftale er det aftalt at styrke virksomheds- og jobformidlingsindsatsen for borgere med anden etnisk baggrund end dansk, herunder for udsatte borgere.

- **Borgere med handicap:** For udsatte borgere med handicap skal der være et særskilt fokus på at bruge de handicapkompenserende ordninger i forbindelse med virksomhedsplaceringer og ordinært job.

Princip 2: Progression og sammenhæng for borgerne

Der skal være fokus på progression i borgernes forløb og sammenhæng imellem indsatserne. Det skal være enkelt at tilrettelægge den rette indsats, og det skal være tydeligt for borgerne, hvad formålet med forløbet er.

- **Progression:** Slutmålet for arbejdet med udsatte borgere er job og uddannelse. Det sker ikke fra den ene dag til den anden, og der vil ofte være bump på vejen og eventuelt perioder med tilbageskridt. De små skridt på vej skal derfor beskrives og anerkendes, så borgerens fremskridt, fx i forhold til at kunne møde til tiden, bliver synliggjort. Alle borgere skal derfor have delmål for deres indsats, så det er tydeligt, hvad der er i fokus. I praksis skal det ske ved, at alle lovpligtige samtaler med borgere munder ud i en konkret aftale med borgeren om, hvad målet er de kommende fx tre måneder.

For borgere, som kan være i forløb i en virksomhed, måles progression som en forøgelse i timetallet på virksomheden. Der skal ligeledes være fokus på, at der sker progression i forhold til borgerens øvrige udfordringer.

For borgere, der endnu ikke er klar til at være i en virksomhed, måles progression som en forbedring af borgerens evne til at mestre de udfordringer, der står i vejen for beskæftigelse. Det kan fx være at turde gå hjemmefra, møde ædru op, arbejde med sit misbrug og sociale- og psykiske udfordringer, møde til tiden, overholde aftaler, være præsentabel, velsoigneret mv.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens målinger af progression skal afspejle ovenstående.

- **Enkel og overskuelig indsats:** Formålet med beskæftigelsesindsatsen skal være klart og forståeligt for borgere og jobkonsulenter. Det kræver, at det er let at overskue viften af tilbud. Aftalepartierne er enige om, at det kommende udbud for udsatte borgere skal resultere i en enkel og overskuelig tilbudsvifte med et klart jobfokus, der afspejler de politiske forventninger i denne aftale. Leverandørernes indsats vil løbende blive evalueret i forhold til deres resultater og brugertilfredshed.
- **Borgeren før systemet:** Borgeren skal opleve kontinuitet og sammenhæng i forløbet, og at de forskellige aktører kommunikerer ordentligt, sagligt og pædagogisk med borgeren. Borgerens personlige koordinerende sagsbehandler skal skabe sammenhæng og forståelse, så kontakten mellem borger og jobcenter handler om borgerens udvikling og ikke systemets behov. Samtidig skal vedkommende efter behov inddrage de af kommunens forvaltninger, der arbejder med social- og sundhedsområdet, således at indsatsen bliver helhedsorienteret på en måde, der er koordineret af systemet og ikke af borgeren. Desuden skal antallet af klager over sagsbehandlingen fortsat falde.
- **Kvalitet i mentorindsatsen:** Der skal fastsættes måltal for, hvor mange borgere, der i forlængelse af deres mentorforløb kan deltage i et ordinært aktivitetstilbud. Ligesom i den øvrige aktivering skal indsatsen være rettet mod job og uddannelse. Det skal

sikres, at der er klare kompetenceprofiler for mentorerne, og at alle mentorer lever op til kravene. Der vil i 2016 blive foretaget et serviceeftersyn af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens interne mentoruddannelse.

 Princip 3: Borgerne skal visiteres til de rette ordninger: Fleksjob, ressourceforløb, revalidering og førtidspension

Det skal sikres, at borgerne ikke sidder fast i kontanthjælpssystemet. En analyse foretaget af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i september 2015 viser, at ordninger som ressourceforløb og fleksjob anvendes i mindre grad end i sammenlignelige kommuner. Aftalepartierne er enige om, at der skal være fokus på, at borgerne visiteres til de rette ordninger, der har til formål at udvikle eller afklare borgernes muligheder på arbejdsmarkedet:

- **Fleksjob, ressourceforløb, revalidering mv.:** Borgere, hvor det ikke er muligt at udvikle arbejdsevnen gennem den almindelige beskæftigelsesindsats, skal visiteres til andre ordninger, der kan udvikle deres arbejdsevne.
- **Mål med ressourceforløb:** Ressourceforløb må aldrig være spildt. Hvis borgerens arbejdsevne ikke kan udvikles, skal ressourceforløbet bidrage til at få den

nødvendige dokumentation for at kunne afklare borgeren til fleksjob eller førtidspension.

- **Taskforce:** Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal sammen med Socialforvaltningen afklare om borgere, der har været på kontanthjælp i mange år og er tilknyttet Socialforvaltningens tilbud for de mest udsatte, er i målgruppen for førtidspension eller evt. andre ordninger.
- **Praksisundersøgelse:** Der skal foretages en praksisundersøgelse for at få mere viden om og anbefalinger i relation til Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens praksis for de særlige ordninger.

 Princip 4: Borgere, der skal have et fleksjob eller en førtidspension, skal have det hurtigere og nemmere

Alle borgere skal behandles menneskeligt og værdigt. De skal ikke i gentagne arbejdsprøvninger, der ikke udvikler og/eller afklarer deres arbejdsevne. Borgere, der er i målgruppen for fleksjob eller en førtidspension, skal have en hurtigere afklaring på, om de kan få det, og de skal inddrages i processen.

- **Førtidspension:** Borgere, hvor det er åbenlyst formålsløst at udvikle arbejdsevnen, skal – i samarbejde med Socialforvaltningen – afklares til førtidspension hurtigst muligt.

 Princip 5: Udsatte borgere skal have en tværfaglig og helhedsorienteret indsats

Et af de afgørende elementer i en vellykket indsats for udsatte borgere er, at indsatsen tager udgangspunkt i den enkelte borgers konkrete behov og udfordringer. Behovet for sundhedsfaglige og sociale indsatser kan være aktuelt både for borgere i virksomhedsplaceringer og for borgere, som er længere væk fra arbejdsmarkedet. Aftaleparterne lægger vægt på, at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen bruger de muligheder og tilbud, der er i de andre forvaltninger.

- **Bedre tværfaglige forløb:** Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal arbejde for, at der som del af udmøntningen af Københavns Kommunes budgetaftale for 2016 vil blive gennemført analyser i den fælles enhed for kvalitet i kernevevfærden, der kan skabe grundlag for at skabe bedre borgerrejser for borgere, der har kontakt til flere forvaltninger, herunder Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen mv.

NY BESKÆFTIGELSESINDSATS – TRE MÅLGRUPPER

DE UDSATTE BORGERE ER EN SAMMENSAT MÅLGRUPPE MED MEGET FORSKELLIGE PROBLEMER. DE FLESTE AF BORGERNE HAR VÆRET SÅ LÆNGE VÆK FRA ARBEJDSMARKEDET, AT DE MANGLER DE SOCIALE KOMPETENCER, SOM DET KRÆVER FOR AT KUNNE BEGÅ SIG PÅ EN ARBEJDSPLADS.

De kan have problemer relateret til misbrug, psykisk sygdom og deres generelle helbred. De kan herudover have udfordringer med deres samarbejdsevne, mødestabilitet, personlig fremtræden, mv. Alle disse problemer kan variere i omfang.

Der er derfor ikke én tilgang, der passer til alle, og der er mange veje mod målet. Aftaleparterne er enige om, at ovenfor nævnte principper for den nye beskæftigelsesindsats skal tage udgangspunkt i, at der grundlæggende er tale om tre forskellige grupper. For det første en gruppe, der kan deltage i forløb i virksomheder på kort sigt. For det andet en gruppe, der først skal have virksomhedsforberedende aktiviteter. For det tredje en gruppe, der sandsynligvis skal afklares til andre ordninger. Grupperne er beskrevet nærmere nedenfor.

1. Borgere, der skal i et forløb i en virksomhed (virksomhedspraktik, løntilskud mv.) eller et deltidsjob

Borgere i denne målgruppe kan begynde i en virksomhedspraktik eller et løntilskudsjob relativt hurtigt. Det er de borgere blandt de udsatte, der er tættest på arbejdsmarkedet.

Aftaleparterne er enige om at sikre, at borgerne og virksomhederne får relevant støtte til, at forløbet bliver vellykket.

Målet for denne målgruppe skal være:

At borgeren inden for 13 uger har:

- Et CV
- Et konkret og realistisk beskæftigelsesmål
- En virksomhedsplacering eller en plan for en virksomhedsplacering
- Erfaring med at kontakte virksomheder

At borgeren inden for 52 uger kommer i job, herunder job på få timer om ugen. Indtil da arbejdes der løbende med at få borgeren i virksomhedsforløb.

At ledige fleksjobbere inden for 26 uger kommer i fleksjob.

2. Borgere, der skal i virksomhedsforberedende forløb

Denne gruppe af borgere skal have en indsats i form af et virksomhedsforberedende forløb. Forløbet skal give borgeren mulighed for at snuse til forskellige brancher og arbejdsopgaver og få et indtryk af de faglige og sociale krav på en arbejdsplads.

Målet for denne målgruppe skal være:

At der inden for 13 uger kan konstateres:

- Progression på hverdagsmestring
- Progression på motivation
- Et konkret og realistisk beskæftigelsesmål
- Erfaringer med snusepraktik

At borgeren inden for 26 uger kommer i virksomhedsplacering, i nogle tilfælde i ganske få timer om ugen. Indtil da arbejdes der med borgerens hverdagsmestring, motivation og i videst muligt omfang snusepraktikker.

3. Borgere, der skal afklares til en af de særlige ordninger

Der er en gruppe af borgere, som ikke profiterer af den almindelige indsats i kontanthjælpssystemet, fordi de har massive og komplekse problemer. Nødvendige arbejdsprøvninger skal tilrettelægges, så der sker en hurtigere og bedre afklaring til fx fleksjob, ressourceforløb mv. De borgere, hvor det er åbenlyst formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen, skal hurtigst muligt have tilkendt en førtidspension eller fleksjob.

Det er vigtigt, at der er klar og tydelig kommunikation og en klar forventningsafstemning med borgeren i dette forløb.

Målet for denne målgruppe skal være:

Målet for denne målgruppe er, at borgeren inden for 23 uger har fået forelagt og behandlet deres sag på rehabiliteringsteam og modtaget en afgørelse, der afklarer om de er i målgruppen for fleksjob eller ressourceforløb.

For gruppen af borgere længere fra arbejdsmarkedet, herunder ressourceforløbsborgere, har Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen ansøgt om i 2016 og 2017 at indgå i et kontrolleret forsøg JobFirst – forsøg med særligt tilrettelagte virksomhedsforløb, udmeldt af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. Formålet med forsøget er at udvikle og afprøve en indsatsmodel for kommunernes arbejde med de virksomhedsrettede indsatser for personer, som er – eller potentielt er – i målgruppen for ressourceforløb. Der vil indgå 330 udsatte borgere fra København i forsøget.

INDFASNING AF DEN NYE INDSATS

Aftalen medfører en gennemgribende omlægning af beskæftigelsesindsatsen for udsatte borgere.

Visionen er, at alle, der overhovedet kan, skal i et forløb i en virksomhed for i den sidste ende at komme i job. Omvendt er det visionen, at dem, der ikke kan, skal afklares til ressourceforløb, fleksjob, revalidering eller førtidspension hurtigt og smidigt. Samtidig vil kommunen fortsat anvende sig af sanktionsmidler for borgere, der ikke står til rådighed for de indsatser, der skal til for at bringe dem i arbejde eller uddannelse. Det skal fortsat ske efter et individuelt skøn

Der er lang vej til at opnå denne ambitiøse vision og det kommer til at tage tid. Aftalen bliver implementeret hurtigst muligt, men området skal også have tid til omstillingen.

Aftaleparterne ønsker, at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har fokus på alle tre grupper, men at forvaltningen gennem en ekstra satsning på den første gruppe i starten baner vej for, at samarbejdet imellem virksomheder og udsatte borgere bliver en succes, der kan bygges videre på.

Aftaleparterne er enige om at følge udviklingen i omlægningen af indsatsen tæt og løbende bidrage til at sikre de rigtige rammer om de nye satsningsområder.

UDBUD

Aftaleparterne lægger vægt på, at leverandørernes tilbud til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, fleksjobvisiterede, revalidender, ressourceforløbsmodtagere m.fl. i de kommende leverandøraftaler skal leve op til målsætningerne i denne aftale, herunder kvalitetskravene i denne politiske aftale. Som ved alle udbud i Københavns Kommune er der en række sociale og etiske krav, som leverandørerne skal leve op til, fx Københavns Kommunes arbejdsklausul. Aftaleparterne lægger vægt på, at disse krav overholdes. Herudover vil forvaltningen i udbudsmaterialet vægte, at kvalitet er vigtigere end pris, samt at non-profit virksomhedstyper (erhvervsdrivende fonde og socialøkonomiske virksomheder) skal være et ud af flere kriterier, såfremt det er lovligt.

Eksterne leverandører skal måles efter de samme kvalitetsstandarder og på samme måde som de interne leverandører af beskæftigelsesindsats i Københavns Kommune.

ØKONOMI OG VIDERE PROCES

Der er i 2015 afsat 281 mio. kr. til indsats for udsatte borgere, heraf 224 mio. kr. til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere og 29 mio. kr. til borgere i ressourceforløb. 14 mio. kr. er afsat til henholdsvis revalidender og fleksjobbere.

Herudover vil Beskæftigelses- og Integrationsudvalget som led i Budgetaftalen for 2016 prioritere 5 mio. kr. i servicemidler til virksomhedskonsulenter målrettet udsatte borgere.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget får en handleplan for udmøntning af den politiske aftale til godkendelse i foråret 2016.

VÆKST GENNEM
JOB OG UDDANNELSE

KØBENHAVNS KOMMUNE
BESKÆFTIGELSE- OG INTEGRATIONSFORVALTNINGEN

